

Selvitys 1a

Karlsbyholmenin saaren rakentamisen vaikutukset Lindövikenin luonnonsuojelualueeseen (Lindövikens-området, päätös 355/31.12.1993) ja Tapelåsen-Lindövikens-Heimlax Natura-alueeseen (FI0100002, SCI)

LUONTOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Karttaako Oy/Mikko Siitonen

JOHDANTO

Valmisteilla oleva Grönkullan ranta-asemakaava rajoittuu vesialueiden kautta Lindövikenin luonnonsuojelualueeseen. Se käsittää osan Tapelåsen-Lindövikens-Heimlaxin Natura 2000 -alueesta (Lindövikensin osa-alue).

Ranta-asemakaavaluonnoksessa Karlsbyholmenin saareen on osoitettu yksi rakennuspaikka.

Natura 2000 -alueiden läheisyydessä sijaitsevien hankkeiden yhteydessä kuuluu selvittää Natura-alueen luontoarvoihin kohdistuvat vaikutukset. Hankkeet eivät saa merkittävästi heikentää niitä luontoarvoja, joiden perusteella kohde on otettu mukaan Natura 2000 -verkostoon. Koska Lindövikens on myös perustettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi, arvioidaan tässä selvityksessä mahdollisia vaikutuksia laajemminkin. Vaikutukset voivat olla suoria tai välillisiä, ja niiden merkittävyys voi vaihdella.

TAVOITTEET JA MENETELMÄT

Tämän selvityksen tarkoituksena on arvioida Karlsbyholmenin rakennuspaikan vaikutuksia Lindövikensin luonnonsuojelualueen ja samalla Natura-alueen luontoarvoihin. Luonnonsuojelualue on perustettu erityisesti linnuston suojelemista varten.

Arvio pohjautuu ensisijassa kesällä 2011 tehtyyn ja kesällä 2012 täydennettyyn luonto- ja maisemaselvitykseen. Selvitystä varten koottiin olemassa oleva Lindövikensin koskeva luontotieto (mm. linnusto). Kesän 2012 täydentävään maastokäyntiin kuului Karlsbyholmenin saaren luontokartoitus ja saaren aseman arviointi osana Lindövikensin lahden luonto- ja maisemakokonaisuutta. Tuloksia on verrattu Lindövikensin luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiin (*Uudenmaan ympäristökeskus 1993*) ja Natura-alueen kuvaukseen (*Uudenmaan ympäristökeskus 2002*).

ARVIOININ PERUSTEET

Karlsbyholman saarella (2,2 ha) tehtiin lähes koko saaren kattava hakkuu syksyllä 2012. Luontoselvityksessä itse saarella todetut luontoarvot (lahopuustoiset kangasmetsät) menettivät tällöin merkityksensä. Hakkaamatta jätettiin länsikulman kalliomaasto, joka on ehdotetun rakennuspaikan kohdalla.

Lindövikensin luonnonsuojelualueen (n. 130 ha) arvo perustuu ensi sijassa sen merkitykseen linnuston syysmuuton- ja sulkasadon aikaisena kerääntymisalueena (*Uudenmaan ympäristökeskus 2002*). Ainakin levähtävien telkkien, sotkien ja uiveloiden määrät ovat valtakunnallisesti merkittäviä. Luonnonsuojelualueen pesimälinnusto edustaa tyypillistä Suomenlahden mannerrannikon ruovikkoisten merenlahtien linnustoa. Tunnettuja, edustavimpia esimerkkejä tämän kaltaisista kohteista ovat esimerkiksi Viikki-Vanhankaupunginlahti (Helsinki), Espoon Laajalahti ja Porvoon Ruskis.

Luontotyypeistä merkittävimpiä ovat alueen laajat ruovikot ja rantaniityt, sekä niihin rajautuvat tervaleppämetsät. Luonnonsuojelualueeseen sisältyy myös laajoja avovesialueita; varsinaisia maa-alueita ei kohteeseen kuulu hakattua Sattalaholmenia lukuun ottamatta. Olemassa olevan suojelupäätöksen rauhoitusmääräysten (*Uudenmaan ympäristökeskus 1993*) on katsottu olevan suojelun tavoitteiden kannalta riittävät. Niissä mm. kielletään alueella liikkuminen jäätömänä aikana ilman maanomistajan lupaa. Maanomistajan luvalla alueella liikkuminen ja kalastaminen on kuitenkin sallittua, luontoarvot huomioiden.

Karlsbyholmenin saari sijaitsee noin 250 metrin päässä luonnonsuojelu- ja Natura-alueen kaakkoisrajasta. Tällä kohdalla raja kulkee avovesialueella. Lähimmät ruovikot löytyvät Sattalaholmenin ympäristöstä noin 300 metrin päässä Karlsbyholmenista. Ehdotettu rakennuspaikka sijaitsee saaren länsirannalla ja veneliikenne sinne tulisi kulkemaan Lindövikenin etelärannalta (ehkä saaren itärannan luonnonsatamaan). Venereitti saareen ei mene luonnonsuojelualueen puolelle.

Ihmistoiminnan vaikutusta luonnonsuojelualueen linnustoon on vaikea arvioida tarkasti. Lindövikenin on suosittua kalastusaluetta ja pyynnin kohteena ovat etenkin kuha, hauki, ahven ja lahna (*esim. Kivistö & Ylönen 2005*). Tästä syystä luonnonsuojelualueella ja etenkin sen tuntumassa (vain puolet lahdesta on luonnonsuojelu- Natura-alueita) liikutaan melko paljon sekä avoveden aikaan että jäällä. Kalastajien ohella ruovikkoisella lahdenperällä liikkuu lähinnä lintuharrastajia. Läpikulkuveneilyä Lindövikenin perukoilta merelle on jonkin verran suojelualueen vieritse, vähän myös luonnonsuojelualueen kautta (Lindön kartano).

Grönkullan ranta-asemakaavaan sisältyy kymmenkunta rakennuspaikkaa. Niiden kokonaismäärä pysyy samana, vaikka saaren kaavailtu rakennuspaikka siirrettäisiin mantereelle. Asemakaavaan sisältyvät rakennuspaikat muuttavat joka tapauksessa oleellisesti Lindövikenin nykyään lähes rakentamattoman etelärannan maankäyttöä ja maisemaa. Ihmisten liikkumiseen luonnonsuojelualueella tai sen tuntumassa ei rakennuspaikan sijoitus siten mainittavasti vaikuta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Yhden rakennuspaikan sijoittaminen Karlsbyholmeniin tuskin lisää liikkumista tai muuta käyttöpainetta luonnonsuojelualueella.

Rakentaminen ei todennäköisesti merkittävästi heikennä luonnonsuojelu- ja Natura-alueen luonnonarvoja.

Lähteet:

Karttaako Oy (Mikko Siitonen) 2011: Raasepori. Grönkullan ranta-asemakaava. Luonto- ja maisemaselvitys. (Päivitetty 2012).

Karttaako Oy Raasepori. Grönkulla. Ranta-asemakaavaluonnos 3.3.2014.

Kivistö, L & Ylönen, J. 2005: Bromarv-Tenholan kalastusalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma. Turun ammattikorkeakoulu. Kalastuksen ja ympäristöhoidon kehittämisohjelma.

Uudenmaan ympäristökeskus 1993: Luonnonsuojelualueen rauhoituspäätös (LUO 355/31.12.1993, DNr 15200 361 93 180).

Uudenmaan ympäristökeskus 2002: Suomen Natura 2000 -kohteet. Tapelåsen-Lindövikeni-Heimlax (FI0100002). Tiivistelmä virallisesta Natura -tietolomakkeesta (8.5.2005).